

REGISTERBLAD

Datum: 2000-02-07

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I SÖDERMANLANDS LÄN

Identitetsnummer: NRO 04 041

Områdesnamn: Lövsund

Kommun: Nyköping

Kartblad: Topografiska kartan nr 9H NO

Area: 65 ha, varav 63 ha land och 2 ha vatten, (Sundbyån)

Naturgeografisk region: 24, Svealands sprickdalsterräng med lerslätter och sjöbäcken

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner: Mellanbygd

Landskapsform:

Riksvärde

Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora
	Äng	Fauna

Värdeomdöme: Representativt odlingslandskap i herrgårdsmiljö med lång kontinuitet. Vidsträckta sötvattnestrandängar som sköts som ängar och betesmarker. Delvis art- och individrika växtsamhällen samt viktiga miljöer för födosök med mera för flyttande fågel. Ingår i Länsstyrelsens program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden (objekt R31). Ingår i Naturvårdsverkets nationella bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt 8003).

Huvudkriterier: A, C, D,

Stödskriterier: storlek, mångformighet, kontinuitet, representativitet, raritet.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift, ängsbruk och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenväxta ängar, naturbetesmarker och landskapselement. Området påverkas negativt av: upphört eller minskande jordbruk/betesdrift, tillförsel av näringsämnen och gifter, bebyggelseexploatering, dikningar, skogsodling, energiskogsodling, täkt, omarrondering.

Säkerställande:

Områdets huvuddrag: Representativt odlingslandskap i herrgårdsmiljö med lång kontinuitet. Lövsund är en herrgårdsmiljö med lång odlingskontinuitet. Här finns sötvattnestrandängar med ett rikt fågelliv och naturbetesmark på en äldre gravkulle, Uppsa kulle, med typisk hagmarksflora. Längs vägen som leder fram till gården ligger en allé med lind och pil. Mangården är uppförd 1770, på platsen fanns tidigare ett envåningshus. Till säteriet hörde ett flertal torp, numera finns endast grunderna kvar, samt en fiskarstuga som tidigare var ett värdshus. Spår finns även efter tidigare agrar markanvändning i form av

små och övergivna åkrar, öppna diken, husgrunder, odlingsrösen samt en varggrop. På Uppsa kulle finns ett gravfält från järnåldern och en källa.

Uppsa kulle betas av får och hävden är mycket god, den är något sämre i hagmarken nedanför kullen åt norr. Här borde c:a 50% av unga barrträd, asp och björk tas bort. På sydvästra sidan finns ett område med granplantor vilka inte passar in i hagmarksmiljön. Resten av gårdens marker betas av köttjur (nöt) och hjortar, eller slås (slätterkross och betesputs). Brukaren har miljöstöd för biologisk mångfald och anser att det finns goda utsikter att sköta marken och kulturmiljön även i framtiden. På de vidsträckta slätterängarna häckar tofsvipa, rödbena och gulärta. Simänder som årtå, skedand och snatterand ses frekvent.

Lövsunds säteri har sitt ursprung i två byar, Lövsund och Ön som avhystes under 1600-talet. Vid den tidigare Oppusa by låg troligtvis en kungsgård och vid Uppsa kulle finns kungshögar. Enligt storskifteskartan från 1790 över Oppusa by användes Uppsa kulle då, liksom idag, som beteshage kallad "hagen Lund". Troligtvis har marken betats sedan järnåldern. Häradskartan från sekelskiftet redovisar kullen som en hagmark, glest beväxt med löv- och barrträd..

Anmärkningar:

Referenser:

Rydberg, H., Vik, P. 1992: *Ängs- och hagmarker i Södermanlands län*. Länsstyrelsen i Södermanlands län 1992. Nyköping.

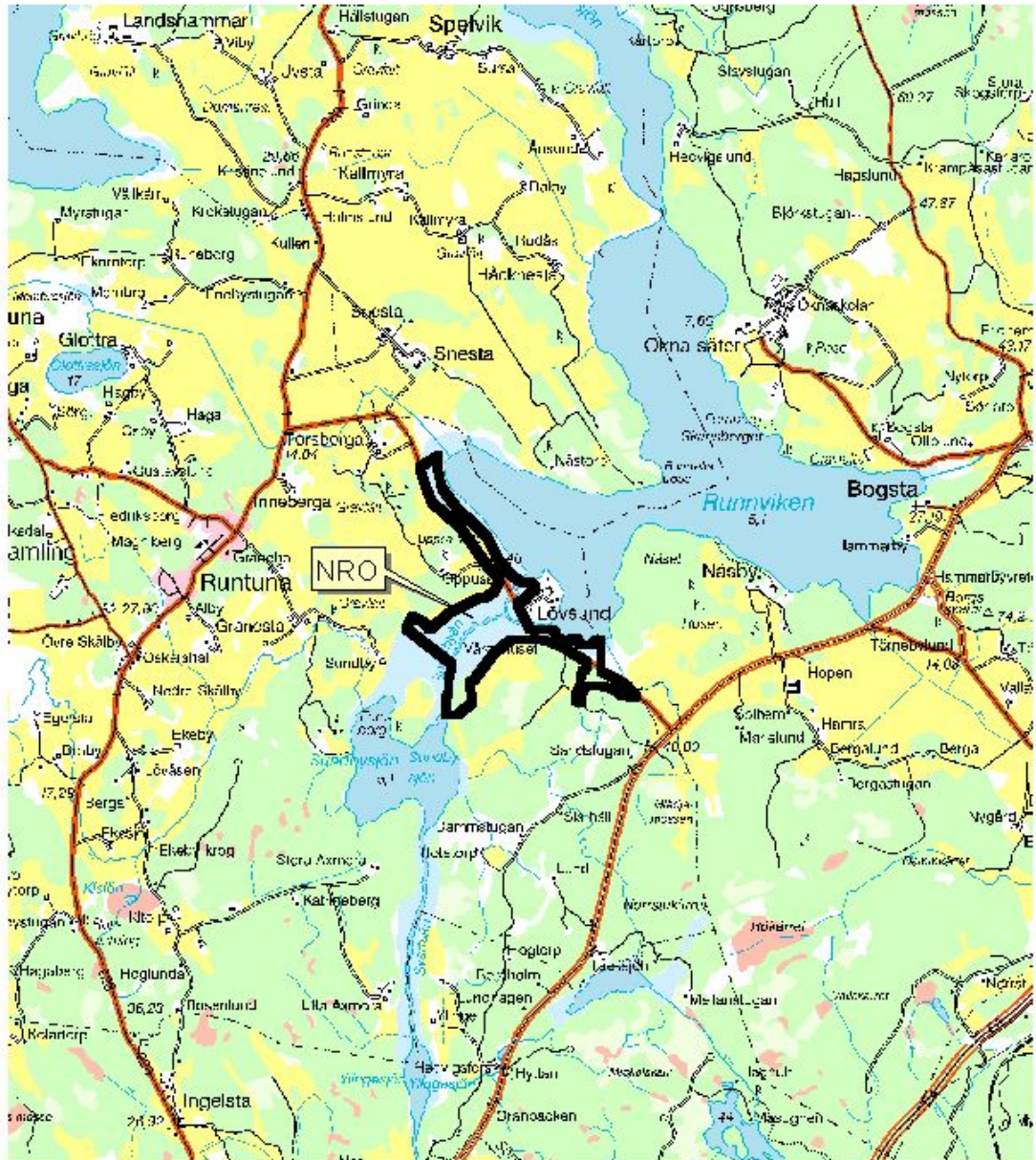
Länsstyrelsen i Södermanlands län 1991: *Program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet*. Nyköping.

Naturvårdsverket 1996: *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet*. Stockholm.

Område av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken; Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Riksintressets benämning: **Lövsund**
Identitetsnummer: **NRO 04 041**
Kommun: **Nyköping**
Län: **Södermanland**

Riksintressets avgränsning

Skala 1:50 000

Topografiskt kartblad nummer: 9H NO